

Nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen

Wat verandert er?

Waarom een nieuwe procedure?

De nieuwe procedure creëert de mogelijkheid om tijdig vóór de vaststelling van de uitslag van een verkiezing eventuele (tel)fouten te constateren én deze op een transparante en controleerbare manier te corrigeren. Dit verkleint de kans dat er op het laatste moment nog tot een hertelling moet worden besloten of dat er een uitslag wordt vastgesteld die fouten bevat.

Instellen gemeentelijk stembureau (GSB)

Het GSB bestaat uit ten minste vijf leden (bij gemeenteraadsverkiezingen uit ten minste drie leden), onder wie een voorzitter.

Tellen van de stemmen

De gemeente kan kiezen uit 2 opties
Maakt de gemeente geen keuze? Dan geldt automatisch optie 1.

● Optie 1: Decentrale stemopneming

Op de avond van de stemming telt het stembureau de stemmen per lijst én per kandidaat (zoals onder de huidige Kieswet). Het GSB controleert de volgende dag de processen-verbaal van de stembureaus. Bij (vermoedelijke) fouten worden de stemmen van dat stembureau geheel of gedeeltelijk opnieuw geteld.

● Optie 2: Centrale stemopneming

Op de avond van de stemming tellen de stembureaus alleen de stemmen per lijst. Het GSB telt de volgende dag de stemmen per lijst en per kandidaat. Dit wordt ook wel 'centraal tellen' genoemd.

Termijn uitslagvaststelling wordt verlengd

De termijn tussen de dag van de stemming en de eerste samenkomst van de nieuwgekozen leden wordt 14 dagen.

Nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen

Hieronder ziet u hoe de nieuwe procedure er in stappen uitziet.

Optie 1

Avond van de stemming

Stembureaus tellen het aantal stemmen per lijst en per kandidaat.

Dag na de stemming

GSB controleert de processen-verbaal van de stembureaus. Bij (vermoedelijke) fouten worden de stemmen van dat stembureau geheel of gedeeltelijk opnieuw geteld. Het GSB corrigeert eventuele fouten in een zogenaamd corrigendum.

Optie 2

Avond van de stemming

Stembureaus tellen het aantal stemmen per lijst.

Dag na de stemming

Het GSB telt de stemmen per lijst en per kandidaat.

Het GSB berekent de gemeentelijke totalen en maakt een proces-verbaal op.

Zo snel mogelijk daarna worden alle processen-verbaal (van de stembureaus en van het GSB) gepubliceerd op de gemeentelijke website.

Zo kan iedereen die dat wil de processen-verbaal bekijken.

Iedereen die dat wil kan (vermoedens van) fouten in een proces-verbaal melden bij het centraal stembureau (CSB). Dit kan tot 48 uur vóór de zitting van dit CSB.

Bij verkiezingen voor

- Tweede Kamer
- Europees Parlement
- Provinciale Staten in provincies met meer dan één kieskring (Noord- en Zuid-Holland, Gelderland, Noord-Brabant)

brengt de gemeente alle stukken (alle processen-verbaal en de eventuele corrigenda) naar het hoofdstembureau (HSB).

Het HSB houdt op de vijfde dag na de stemming om 10:00 uur een openbare zitting om de totalen op kieskringniveau vast te stellen.

Daarna brengt het HSB de stukken naar het CSB.

Bij verkiezingen voor

- Provinciale Staten in provincies met één kieskring
- Gemeenteraden
- Algemeen bestuur van waterschappen

brengt de gemeente de stukken rechtstreeks naar het CSB.

• Het tellen van de stemmen is altijd openbaar.

• Bij het vaststellen van de gemeentelijke totalen moet het GSB aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen controleprotocol nagaan of de data die zijn ingevoerd goed zijn verwerkt door de programmatuur.

• Het CSB houdt zo spoedig mogelijk, maar niet eerder dan op de achtste dag na de stemming, een openbare zitting om de uitslag vast te stellen.

• Vóór deze zitting voert het CSB een aantal controletaken uit, aan de hand van een door de Kiesraad op te stellen controleprotocol.

• Iedereen die dat wil kan tot 48 uur vóór de zitting van het CSB melding maken van een vermeende fout in het proces-verbaal van een stembureau of een GSB.

• Als het CSB het vermoeden krijgt dat er een of meer fouten staan in een proces-verbaal van een stembureau of een GSB, moet het CSB aan het desbetreffende GSB verzoeken om de vermeende fouten te onderzoeken en zo nodig te corrigeren.

Nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen

Wat verandert er nog meer?

Lidmaatschap stembureau

Kandidaten voor een verkiezing en zittende leden van het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden, kunnen niet langer lid zijn van een stembureau voor diezelfde verkiezing. Ook kunnen zij geen lid zijn van een GSB, HSB of CSB voor die verkiezing.

Tijden zitting centraal stembureau

De tijden van de zitting waar het centraal stembureau (CSB) onder meer beslist over de geldigheid van de kandidatenlijsten worden aangepast.

Eventuele verzuimen bij het indienen van de kandidatenlijsten kunnen tot de donderdag na de kandidaatstelling om 17:00 uur worden hersteld. De openbare zitting van het CSB vindt dan op de vrijdag na de kandidaatstelling plaats om 17:00 uur. Zo krijgt het CSB meer tijd om na te gaan of eventuele verzuimen zijn hersteld.

Deelname verkiezingen

Nieuwe politieke groeperingen die zich bij het CSB willen registreren voor deelname aan een verkiezing, hoeven niet langer een bewijs van inschrijving in het handelsregister over te leggen.

Het CSB gaat zelf op de website van de Kamer van Koophandel na of de groepering is ingeschreven.